

Ortaokul Öğrencilerinin Köroğlu Algısı: Metaforik Bir Analiz

Halil Ziya ÖZCAN*, Zekerya BATUR**

Makale Geliş Tarihi: 19/01/2023

Makale Kabul Tarihi: 12/05/2023

DOI: 10.35675/befdergi.1239634

Öz

Bu araştırma, ortaokul öğrencilerinin Türk kültürü ve edebiyatının önemli sembollerinden biri olan Köroğlu karakterine yönelik algılarının geliştirdikleri metaforlar yolu ile tespitini amaçlamaktadır. Yöntem olarak nitel araştırmalardan biri olan fenomenolojik yaklaşım kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu ise 2021-2022 eğitim öğretim yılında bir devlet okulunda öğrenim gören toplam 253 ortaokul öğrencisi oluşturmaktadır. Köroğlu karakterine ilişkin ortaokul öğrencilerinin algılarının ortaya konması amacı ile çalışma grubunda yer alan öğrencilere “Köroğlu gibidir. Çünkü.... ..” cümlesini içeren bir çalışma kağıdı verilmiş ve bu cümleyi gerekçesi ile birlikte bir metafor geliştirerek doldurmaları istenmiştir. Verilerin toplanmasının ardından araştırmacı, tüm metafor ve gerekçeleri ayrıntılı bir şekilde incelemiş ve ardından raporlaştırmıştır. Yapılan incelemelerin sonucunda ortaokul öğrencilerinin Köroğlu karakterine ilişkin 139 farklı olmak üzere toplam 246 metafor geliştirdikleri ve bu metaforların da 12 tema altında toplandığı ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin geliştirdikleri metaforlara bakıldığında, en fazla “Aslan” (f: 19) metaforunun geliştirildiği görülmüştür. Tematik dağılım incelendiğinde ise metaforların en fazla “Kahraman/Korkusuz Unsur Olarak Köroğlu” (f: 102) teması altında toplandığı anlaşılmaktadır. Öğrencilerin sınıf ve cinsiyet dağılımına bakıldığında da en fazla metaforu 8. sınıf öğrencileri (f: 71) ile Kız kız öğrencilerin (f: 130) geliştirdiği sonucuna ulaşılmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Köroğlu, algı, metafor, fenomenoloji, ortaokul öğrencileri.

Secondary School Students' Perspective about Köroğlu: A Metaphoric Analysis

Abstract

This research aims to determine secondary school students' perceptions of the character of Köroğlu, one of the important symbols of Turkish culture and literature, through the metaphors they developed. The phenomenological approach, which is one of the qualitative research, was used as a methodological design. The study group research consists of a total of 253 secondary school students studying in a public school in the 2021-2022 academic year. To find out the perceptions of secondary school students about the character of Köroğlu, “Köroğlu is like.... Because...” was given a worksheet to them and they were asked to fill in this sentence by developing a metaphor along with its rationale. After collecting the data, the researcher examined all the metaphors and justifications in detail and then reported them. As

* Milli Eğitim Bakanlığı, Uşak, Türkiye, halilziyaozcan@gmail.com, ORCID: 0000-0003-3868-0972

** Uşak Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, Uşak, Türkiye, zekerya.batur@usak.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7918-5305

Kaynak Gösterme: Özcan, H. Z. & Batur, Z. (2023). Ortaokul öğrencilerinin Köroğlu algısı: Metaforik bir analiz. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(38), 274-297.

a result of the analysis, it was revealed that secondary school students developed a total of 246 metaphors, 139 of which were different, related to the character of Köroğlu, and these metaphors were grouped under 12 themes. Considering the metaphors developed by the students, it was seen that the metaphor of "Aslan" (f: 19) was developed the most. Considering the thematic distribution, it is understood that the metaphors are mostly gathered under the theme of "Kahraman/Korkusuz Unsur Olarak Köroğlu" (f: 102). Considering the class and gender distribution of the students, it is concluded that the 8th-grade grade (f: 71) and girls (f: 130) developed the metaphor the most.

Keywords: Köroğlu, perception, metaphor, phenomenology, secondary school students.

Giriş

Milletler tarih sahnesine çıktıkları andan varlıklarını sürdürdükleri en son ana kadar hem yazılı hem de sözlü edebiyatta farklı türler üretmeye ve geliştirmeye devam etmişlerdir. Duygularını, dini inanışlarını, yaşam biçimlerini, kültürel motiflerini, içtimai ve iktisadi kodlarını aktardıkları bu edebi türlerden bir tanesi de destanlardır. Farklı farklı tanımları (Boratav, 2012; Elçin, 1981; Oğuz, 2004; Yıldız, 2009; Turhan Tuna, 2014) yapılan bu edebi tür Türkler arasında çok yaygın olarak icra edilmiş olup destan anlatı geleneği ise çok eski zamanlara kadar uzanmaktadır. Farklı dönemlerde ve coğrafyalarda ortaya çıkan birçok Türk destanı tüm Türk yurtlarında ortak birer kültürel öğe olarak kabul görmüştür. Ekici (2004), Türkler arasında ortak kültür ürünü hâlini almış bu destanların bir kısmının farklı tarihsel dönemlerde yazı şeklini aldığını, bir kısmının hem yazılı hem de sözlü formatta birlikte var olduklarını, bir kısmının ise yalnızca sözlü gelenekte yaşatıldığını ve günümüze kadar varlıklarını sürdürdüklerini ifade etmektedir. Yazıya aktarılan destanlar arasından verilebilecek en güzel örneğin Oğuz Kağan destanı olduğunu vurgulayan Ekici, hem yazılı hem de sözlü formda varlığını sürdüren ürünlere de Dede Korkut hikâyelerini, sadece sözlü kültürde yer almış eserlere ise Kırgızların Manas Destanı ile neredeyse tüm Türk yurtlarında varlığını sürdürmüş olan Köroğlu Destanı'nın örnek gösterilebileceğini belirtmektedir. Bu bağlamda hemen hemen bütün Türk topluluklarında ve kültür coğrafyasında bilinen ve çok geniş bir coğrafyaya yayılmış farklı farklı versiyonları olan Köroğlu Destanı bu çalışmada ele alınmıştır.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışma, hem sözlü hem de yazılı Türk edebiyatında yer edinmiş önemli karakterlerden bir tanesi olan Köroğlu'ya yönelik ortaokul öğrencilerinin algılarını metaforlar yardımıyla analiz etmeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda aşağıda yer alan alt problemlere cevap aranmaya çalışılmıştır:

1. Ortaokul öğrencileri Köroğlu karakterine ilişkin algılarını hangi metaforlar ile ifade etmektedir?
2. Ortaokul öğrencilerinin Köroğlu karakterine ilişkin geliştirdikleri metaforların tematik dağılımı nasıldır?
3. Köroğlu karakterine ilişkin oluşan temaların sınıf düzeyindeki dağılımı nasıldır?
4. Köroğlu karakterine ilişkin oluşan temaların cinsiyete göre dağılımı nasıldır?

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın deseni, çalışma grubu, veri toplama aracı, veri analiz süreci ve etik kurul izni alt başlıklar halinde ayrıntılı bir şekilde sunulmuştur.

Araştırmanın Modeli

Ortaokul öğrencilerinin Köroğlu karakterine ilişkin algılarının tespitini, ortaokul öğrencilerinin geliştirdikleri metafor ve gerekçelerini irdelemek suretiyle ortaya koymayı amaçlayan bu çalışmada, yöntemsel desen olarak nitel araştırma metodlarından biri olan fenomenolojik desen kullanılmıştır. Sosyal bilimlerde çalışma yapan araştırmacılar tarafından sıklıkla tercih edilen nitel araştırma desenleri, merkezine bireyi alan ve bireyin de algılarını ve yaşamsal tecrübelerini ortaya çıkarmayı hedefleyen yöntemsel yaklaşımlar olarak ifade edilebilir. Bireyin yaşamsal tecrübelerini ve algılarını belirlemeyi amaçlayan yöntemlerden biri de literatürde olgu bilim olarak da ifade edilen fenomenolojik desendir. Rose vd. (1995)'ne göre fenomenolojik desen, bireylerin birtakım fenomen ya da kavrama ilişkin duygularını, algılarını, bakış açılarını ifade etmeye olanak sağlayan ve ilgili fenomene yönelik nasıl bir deneyimlemeye sahip olduklarını belirtmeye yarayan nitel bir yöntemsel desendir. Yıldırım ve Şimşek (2016)'de fenomenolojik desenin, kişinin sosyal hayatta sıklıkla karşılaşma ihtimalinin olduğu ve kişiye yabancı olmayan ancak ne olduğunu tam olarak anlamlandıramadığı kavramları irdelemeyi amaçlayan araştırmalar için kullanıldığını ve bu amaca yönelik yapılan çalışmalara da yöntemsel anlamda uygun bir araştırma zemini oluşturduğunu belirtmektedir. Yukarıda ifade edilen kavramsal bilgilerden hareketle araştırmacı da ilgili çalışmada fenomenolojik deseni kullanmayı tercih etmiştir.

Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırmanın temelini oluşturan Köroğlu karakterine ilişkin metafor geliştirme çalışmasına katılan ortaokul öğrencilerinin cinsiyet ve sınıf düzeyindeki dağılımı Tablo 1'de gösterilmektedir.

Tablo 1.
Katılımcıların Cinsiyet ve Sınıf Dağılımı

Cinsiyet	5. Sınıf		6. Sınıf		7. Sınıf		8. Sınıf		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Kız	26	19,4	37	27,6	32	23,8	39	29,2	134	52,96
Erkek	29	24,4	27	22,6	28	23,5	35	29,5	119	47,04
Toplam	55	21,8	64	25,3	60	23,7	74	29,2	253	100,0

Tablo 1’de, araştırma kapsamında yapılan metafor geliştirme çalışmasına gönüllü olarak katılan ortaokul öğrencilerin sınıf düzeyleri ve cinsiyet dağılımı yer almaktadır. Tablo incelendiğinde, araştırmaya 134 kız, 119 erkek olmak üzere toplam 253 ortaokul öğrencisinin katıldığı görülmektedir. Araştırmanın örnekleme seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden biri olan elverişlilik/uygunluk örneklemesine göre belirlenmiştir. Onwuegbuzie ve Collins (2007), elverişlilik ve uygunluk örneklemesini araştırmanın temel probleminin cevaplanması amacıyla ulaşılabirlik ve elverişlilik açısından uygun olan ve gönüllülük esasına göre katılım sağlayan grupların seçilmesi ve araştırma sürecine dâhil edilmesi olarak açıklamaktadır. Katılım sağlayan bu 253 öğrencinin sınıf düzeyindeki dağılımı ise şu şekildedir: 5. sınıf düzeyinde 55 öğrenci, 6. sınıf düzeyinde 64 öğrenci, 7. sınıf düzeyinde 60 öğrenci ve 8. sınıf düzeyinde ise 74 öğrenci. Tablodaki verilerden hareketle en fazla katılım sağlayan sınıf düzeyinin 8. sınıf (f: 74), en az katılım sağlayan sınıf düzeyinin ise 5. sınıf (f: 55) olduğu anlaşılmaktadır. Cinsiyet dağılımında da kız öğrenciler (f: 134), erkek öğrencilere (f: 119) oranla daha yüksek katılım sağlamıştır. Araştırmacı, çalışma kapsamında elde ettiği verileri bilgisayar ortamına aktarma aşamasında katılım sağlayan öğrencileri devam ettikleri sınıf düzeyi ve cinsiyetlerine göre kodlamıştır. Kodlamalar şu şekilde yapılmıştır: 5. sınıf erkek öğrenciler (5E1, 5E2, 5E3, ...), 5. sınıf kız öğrenciler (5K1, 5K2, 5K3, ...), 6. sınıf erkek öğrenciler (6E1, 6E2, 6E3, ...), 6. sınıf kız öğrenciler (6K1, 6K2, 6K3, ...), 7. sınıf erkek öğrenciler (7E1, 7E2, 7E3, ...), 7. sınıf kız öğrenciler (7K1, 7K2, 7K3, ...), 8. sınıf erkek öğrenciler (8E1, 8E2, 8E3, ...), 8. sınıf kız öğrenciler ise (8K1, 8K2, 8K3, ...). Yapılan bu kodlamalar araştırmacıya verilerin analizi aşamasında kolaylık sağlamıştır.

Veri Toplama Araçları ve Süreci

İlgili literatür incelendiğinde, katılımcıların geliştirdikleri metaforlardan hareketle bir takım somut ya da soyut kavramlara ilişkin algı ve tutumların tespitinin amaçlandığı çalışmalara rastlanmıştır. Bu çalışmalarda, araştırmacıların (Atik, 2020; Çivril vd., 2018; Çokyaman ve Ünal, 2021; Karakoç ve Aryol, 2022) veri toplama sürecinde, katılımcılara algı ve tutumlarını tespit etmeyi amaçladığı kavrama yönelik bir çalışma kâğıdı sunduğu görülmüş olup çoğunlukla “... gibidir. Çünkü ...” ifadesini metafor ve gerekçesini yazarak doldurmalarını istediği tespit edilmiştir. Köroğlu karakterinin ortaokul öğrenciler nezdindeki yerini tespit etmeyi amaçlayan bu çalışmada da benzer bir veri toplama yolu izlenmiştir. Veri toplama sürecinin

başında araştırmacı, veri toplamaya karar verdiği okulda öğrenim gören öğrencilere yapacağı çalışmayı genel anlamda anlatmıştır. Araştırmaya katılımın gönüllülük esasına dayandığının öğrencilere aktarılmasının ardından 253 öğrenci araştırma sürecine katılım sağlamak istediğini belirtmiştir. Çalışma grubunun oluşturulmasının akabinde araştırmacı, katılım sağlayacak öğrencilere metafor kavramının ne anlama geldiğini ifade etmiş ve esas uygulamanın öncesinde bir deneme uygulaması gerçekleştirmiştir. Araştırma verilerinin toplandığı uygulama esnasında katılımcılara 10 dakika süre verilmiş olup “Köroğlu... gibidir. Çünkü ...” ifadesini doldurmaları istenmiştir. Katılımcıların çalışma kâğıtlarını doldurmalarının ardından araştırmacı ilgili verileri geri toplamıştır. Uygulama sırasında araştırmacıya her bir sınıf düzeyinde bir yardımcı öğretmen eşlik etmiş ve uygulamanın sorunsuz bir şekilde tamamlanmasına katkı sağlamıştır. Yapılan bu uygulama ile araştırmanın veri toplama süreci sonlandırılmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin analizi aşaması dört adım da gerçekleştirilmiştir. Araştırmacı, verilerin analizi aşamasına geçmeden önce ilgili alan yazını taramış ve somut ya da soyut kavramlara yönelik algıların tespitine ilişkin yapılan araştırmaların veri analiz süreçlerinde benzer aşamaların kullanıldığını (Akran, 2021; Çeyiz vd., 2021; Köşker, 2021) tespit etmiştir.

Araştırmacı ilk olarak çalışmaya katılım sağlayan öğrencilerin yazdıkları metaforları bilgisayar ortamında bir Excel dosyasına aktarmıştır. Ardından analiz sürecinin ilk adımı olan adlandırma aşamasına geçmiştir. Bu aşamada ortaokul öğrencilerinin Köroğlu karakterine yönelik yazdıkları metafor ve gerekçeleri dikkatli bir şekilde irdelenmiş ve anlamlı olup olmadıklarına bu aşamada bakılmıştır.

İkinci aşamada metaforların elenmesi ve artırılması yapılmıştır. Araştırmacı bu noktada metafor ve gerekçe uyumsuzluğu olan ya da gerekçe yazılmayan yanıtları tespit etmiş ve veri analiz sürecinden 7 metafor ve gerekçeyi çıkarmıştır. Herhangi bir şekilde bu verileri değerlendirmeye dâhil etmemiştir. 5K11, 5K20, 5K22, 5E24, 8E21 ve 8K28 kodlu öğrencilerin geliştirdiği metafor ve gerekçelerinde uyumsuzluk olduğunu tespit etmiştir. 8E32 kodlu öğrencinin ise bir metafor geliştirdiği (Köroğlu gazi gibidir. Çünkü ...) ancak gerekçesini ifade etmediği görülmüştür. Değerlendirme dışında kalan metafor ve gerekçeler aşağıda gösterilmektedir:

Köroğlu savaş gibidir. Çünkü savaşta iki tarafta birbirinden intikam almaya çalışır. (5K11)

Köroğlu, babasının intikamını alıyor gibidir. Çünkü babasının intikamını almak için yemin etti ve babasının intikamını aldı ve Kralın kızına âşık oluyor ve intikamcı. (5K20)

Köroğlu güneş gibidir. Çünkü cılız bir at getirdi. Bana bu atımı layık gördün diyerek Köroğlu’nu kör etmiştir. (5K22)

Köroğlu akıllı biri gibidir. Çünkü ölme noktasına gelen bir atı dünyadaki bütün atlardan daha iyi bir at yapmıştır. (5E24)

Köroğlu küçük bir çocuk gibidir. Çünkü nesnelere gözünde canlandırabilir. (8E21)

Köroğlu silah gibidir. Çünkü babasına olan haksızlığın öcünü almak istemiştir. (8K28)

Veri analizinin üçüncü aşamasında çalışma grubundan elde edilen verilerin (metaforlar) temalara ayrılması işlemi yapılmıştır. Geliştirilen metaforların tematik olarak ayrıştırılmasında öğrencilerin yazdıkları metaforlardan ziyade gerekçeleri üzerinde yoğunlaşmıştır. Gerekçelerin ortak yönlerinden hareketle metaforlar farklı temalara ayrılmıştır. Tematik ayrıştırmanın sonucunda 246 metafor ve gerekçesi toplam 12 tema başlığında toplanmış olup oluşan temalar ise şu şekildedir:

- Adalet sağlayan unsur olarak Köroğlu
- Bilge olarak Köroğlu
- Bilgi kaynağı olarak Köroğlu
- Güç unsuru olarak Köroğlu
- Hilekâr karakter olarak Köroğlu
- İdeal insan tipi olarak Köroğlu
- İnsan dışı varlık olarak Köroğlu
- Kahraman/korkusuz unsur olarak Köroğlu
- Kişi unsuru olarak Köroğlu
- Koruyucu unsur olarak Köroğlu
- Meslek unsuru olarak Köroğlu
- Soyut kavram/nesne unsuru olarak Köroğlu

Veri analiz sürecinin son aşamasında, araştırmacı elde edilen verilerin geçerlilik ve güvenilirliğini test etmiştir. Bu bağlamda ortaokul öğrencilerinin geliştirdikleri metafor ve gerekçelerin sonucunda oluşan tematik dağılım kapsamının geçerli olup olmadığını ortaya çıkarmak amacıyla araştırmacı, uzmanlık alanı Türkçe eğitimi olan iki alan uzmanından görüş istemiştir. Bu noktada araştırmacı, metafor ve gerekçeleri tematik olarak ayrıştırdığı alfabetik sıralı listeyi uzmanlara elden ulaştırmıştır. Uzmanlardan, oluşturulan tematik dağılımı incelemeleri ve araştırmacı ile tematik anlamda görüş ayrılığına düştükleri metaforları not almaları istenmiştir. Ayrıca metafor ve tema uyumsuzluğunu gidermek amacı ile uzmanlardan görüş ayrılığına düştükleri metaforun hangi tema altında olması gerektiğini de belirtmeleri vurgulanmıştır. Uzmanlardan gelen dönütlerin ardından, araştırmacı ve uzmanların ortaya koyduğu tematik dağılım incelenmiştir. Bu aşamada oluşan görüş birliği ve ayrılığı olan metafor ve temalar belirlenmiştir. Görüş istenen uzmanların değerlendirmeleri ile araştırmacının değerlendirmeleri arasında 8 metafor-tema (Ağaç, Ateş, Halk Ozanı, Heybetli Bir Heykel, Hilal, Ölümsüz, Paşa, Tek Ayağı Kopmuş At) dağılımında görüş ayrılığı olduğu tespit edilmiştir. İlgili literatüre

bakıldığında, metaforik çalışma yapan araştırmacıların (Şakar ve Köksal, 2021; Ayvacı vd., 2021; Gürel, 2021) çalışmalarına yönelik geçerlilik ve güvenilirliğini sağlamak amacı ile uzman görüşüne başvurdukları ve oluşan görüş birliği ve ayrımı sayılarından hareketle Miles ve Huberman'ın (1994) ortaya koyduğu formülü de (Güvenilirlik = Görüş Birliği / Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı × 100) kullanarak bir sonuca ulaştıkları görülmektedir. Araştırmacı da ilgili çalışmanın güvenilirliğini sağlamak amacıyla benzer bir yöntem uygulamıştır. Yapılan hesaplamaların sonucunda güvenilirliğin $(238 / (238 + 8) \times 100 = \%96,7)$ olduğu tespit edilmiştir. Miles ve Huberman (1994) *Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook* adlı kitabında kodlama şemasının boyutuna ve aralığına bağlı olarak araştırmacı ve uzmanlar arasındaki görüş birliğinin %90'ın üzerinde olması durumunda araştırmanın güvenilirliğinin sağlandığını belirtmektedir. Bu ifadeden hareketle bu araştırmanın da %96,7 ile güvenilirliği sağladığı söylenebilir.

Araştırmanın Etik İzni

Yapılan bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik Kurul İzin Bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Etik Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi: 28.07.2022

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: ve E-8978435 4-050.99-90963

Bulgular ve Yorum

Çalışmanın bu bölümünde, Köroğlu karakterine yönelik geliştirilen 246 farklı metafor ve gerekçelerinden hareketle yapılan analizler tema, katılımcıların sınıf düzeyleri ve cinsiyetlerine göre tablolaştırılarak sunulmuştur. Her bir alt probleme ilişkin bulgular ayrı başlıklar altında paylaşılmış ve yorumlanmıştır.

Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırma kapsamında birinci alt problem olarak “Ortaokul öğrencileri Köroğlu karakterine ilişkin algılarını hangi metaforlar ile ifade etmektedir?” sorusuna cevap aranmaya çalışılmıştır. Yapılan analizlerin sonucunda elde edilen bulgular Tablo 2’de gösterilmektedir.

Tablo 2.

Ortaokul Öğrencilerinin Köroğlu Karakterine İlişkin Geliştirdikleri Metaforlar

Sıra	Geliştirilen Metafor	f	%	Sıra	Geliştirilen Metafor	f	%
1	Aslan	19	7,72	72	Fırtına	1	0,40
2	Kahraman	13	5,28	73	Gerçek Kahraman	1	0,40
3	Güneş	7	2,84	74	Gizemli Kitap	1	0,40
4	Dağ	6	2,43	75	Google	1	0,40
5	Kılıç	6	2,43	76	Gökyüzü	1	0,40
6	Adalet	5	2,03	77	Güçlü	1	0,40
7	Ateş	5	2,03	78	Hava	1	0,40
8	Kitap	5	2,03	79	Hayal	1	0,40
9	At	4	1,62	80	Heybetli Bir Heykel	1	0,40
10	Bilgin	4	1,62	81	Hilal	1	0,40
11	Çelik	4	1,62	82	İdeal Bir İnsan Profili	1	0,40
12	Demir	4	1,62	83	İnsanların Yaşama Umudu	1	0,40
13	Destan	4	1,62	84	İnsan	1	0,40
14	Kartal	4	1,62	85	İnternet	1	0,40
15	Su	4	1,62	86	Jokey	1	0,40
16	Savaşçı	3	3,59	87	Kale	1	0,40
17	Yiğit	3	1,21	88	Kaplan	1	0,40
18	Yiğit Bir Adam	3	1,21	89	Kâşif	1	0,40
19	Baba	2	0,81	90	Kedi	1	0,40
20	Babam	2	0,81	91	Kızılay	1	0,40
21	Bülbül	2	0,81	92	Koca Yürekli Yiğit	1	0,40
22	Çakı	2	0,81	93	Koç	1	0,40
23	Efsane	2	0,81	94	Korkusuz Cengâver	1	0,40
24	Halk Ozanı	2	0,81	95	Kral	1	0,40
25	İntikamcı	2	0,81	96	Kumbara	1	0,40
26	Kapı	2	0,81	97	Lakap	1	0,40

27	Karınca	2	0,81	98	Mangal	1	0,40
28	Melek	2	0,81	99	Merhametli Biri	1	0,40
29	Mert Biri	2	0,81	100	Mermer	1	0,40
30	Metafor	2	0,81	101	Mert	1	0,40
31	Ok	2	0,81	102	Mert Bir Savaşçı	1	0,40
32	Sihirbaz	2	0,81	103	Muhteşem	1	0,40
33	Silahşor	2	0,81	104	Müzik Kutusu	1	0,40
34	Süpermen	2	0,81	105	Nefes	1	0,40
35	Terazi	2	0,81	106	Nesil	1	0,40
36	Veteriner	2	0,81	107	Okyanus	1	0,40
37	Yağmur	2	0,81	108	Ormanların Kralı Aslan	1	0,40
38	Yıldız	2	0,81	109	Ozan	1	0,40
39	Adalet Anıtının Elindeki Terazi	1	0,40	110	Öğretmen	1	0,40
40	Adam	1	0,40	111	Ölümsüz	1	0,40
41	Ağaç	1	0,40	112	Özgürlük	1	0,40
42	Ağrı Dağı	1	0,40	113	Parlayan Bir Yıldız	1	0,40
43	Ağrı Kesici	1	0,40	114	Paşa	1	0,40
44	Akarsu	1	0,40	115	Projektör	1	0,40
45	Akıl	1	0,40	116	Robin Hood	1	0,40
46	Akıllı Biri	1	0,40	117	Rüzgâr	1	0,40
47	Akıllı Telefon	1	0,40	118	Sakar Bir Adam	1	0,40
48	Alp	1	0,40	119	Saz	1	0,40
49	Anne	1	0,40	120	Sevdiğine Değer Veren Biri	1	0,40
50	Asker	1	0,40	121	Soba	1	0,40
51	Atmaca	1	0,40	122	Sonsuzluk	1	0,40
52	Ayna	1	0,40	123	Şair	1	0,40
53	Ayşe Öğretmen	1	0,40	124	Şarkıcı	1	0,40
54	Babası	1	0,40	125	Şiir	1	0,40
55	Beyaz Güvercin	1	0,40	126	Tarih	1	0,40

56	Bilgi Hazinesi	1	0,40	127	Tarih Yazarı	1	0,40
57	Cengâver	1	0,40	128	Taş	1	0,40
58	Cesaretli Biri	1	0,40	129	Tek Ayağı Kopmuş At	1	0,40
59	Cevap Şıkkı	1	0,40	130	Tilki	1	0,40
60	Ceviz	1	0,40	131	Tohum	1	0,40
61	Çınar Ağacı	1	0,40	132	Ulu ağaç	1	0,40
62	Çiftçi	1	0,40	133	Virüs Programı	1	0,40
63	Çita	1	0,40	134	Yargıç	1	0,40
64	Dede Korkut	1	0,40	135	Yaşlı Dede	1	0,40
65	Deli	1	0,40	136	Yazar	1	0,40
66	Deprem	1	0,40	137	Yenilmez	1	0,40
67	Doktor	1	0,40	138	Yürekli	1	0,40
68	Duvar	1	0,40	139	Zekâ Küpü	1	0,40
69	Efe	1	0,40				
70	Ekmek	1	0,40				
71	Ev	1	0,40				
					Toplam	246	100,0

Tablo 2’de çalışma grubunda yer alan 253 ortaokul öğrencisinin Köroğlu karakterine ilişkin geliştirdikleri metaforların betimsel istatistikleri (frekans ve yüzde değerleri) sunulmaktadır. Tablodaki verilere bakıldığında, araştırmaya katılan ortaokul öğrencilerinin 139 farklı olmak üzere toplamda 246 metafor geliştirdikleri anlaşılmaktadır. Metaforların frekansları incelendiğinde ise en fazla geliştirilen metaforun “Aslan” (f: 19) metaforu olduğu görülmektedir. Bu metaforu sırasıyla “Kahraman” (f: 13) ve “Güneş” (f: 7) metaforları takip etmektedir. Ek olarak “Dağ” ve “Kılıç” (f: 6), “Adalet”, “Ateş” ve “Kitap” (f: 5), “At”, “Bilgin”, “Çelik”, “Demir”, “Destan”, “Kartal” ve “Su” (f: 4), “Savaşçı”, “Yiğit” ve “Yiğit Bir Adam” (f: 3) metaforlarının diğer metaforlara oranla daha fazla sıklığa sahip olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca yukarıda belirtilen metaforların dışındaki metaforların ise ya bir ya da iki öğrenci tarafından tekrar edildiği anlaşılmaktadır.

İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın ikinci alt problemi olan “Ortaokul öğrencilerinin Köroğlu karakterine ilişkin geliştirdikleri metaforların tematik dağılımı nasıldır?” soruna ilişkin elde edilen bulgular Tablo 3’te sunulmaktadır.

Tablo 3.
Köroğlu Karakterine İlişkin Geliştirilen Metaforların Temalara Göre Dağılımı

Temalar	Metafor (Frekans)	Farklı Metafor Sayısı	Toplam Metafor Frekansı
Adalet Sağlayan Unsur Olarak Köroğlu	Adalet (3), Adalet Anıtının Elindeki Terazî (1), Ayna (1), Beyaz Güvercin (1), Kahraman (1), Kartal (1), Mermer (1), Özgürlük (1), Terazî (2), Yargıç (1)	11	13
Bilge Olarak Köroğlu	Akıl (1), Akıllı Telefon (1), Ayşe Öğretmen (1), Bilgi Hazinesi (1), Bilgin (4), Çakı (1), Dede Korkut (1), Destan (4), Google (1), Halk Ozanı (1), İdeal Bir İnsan Profili (1), İnternet (1), Kitap (1), Öğretmen (1), Yaşlı Dede (1), Zekâ Küpü (1), Güneş (1), Yağmur (1)	18	24
Bilgi Kaynağı Olarak Köroğlu	Gizemli Kitap (1), Güneş (2), Kitap (4), Projektör (1)	4	8
Güç Unsuru Olarak Köroğlu	Ağrı Kesici (1), Demir (2), Deprem (1), Duvar (1), Ekmek (1), Fırtına (1), Kahraman (1), Kapı (2), Kaplan (1), Süpermen (1), Taş (1), Kale (1), Dağ (1), At (1), Kılıç (1), Güçlü (1), Kartal (1), Çelik (1)	18	20
Hilekâr Karakter Olarak Köroğlu	Sihirbaz (1), Tilki (1)	2	2
İdeal İnsan Tipi Olarak Köroğlu	Heybetli Bir Heykel (1), Kahraman (1), Kedi (1), Kumbara (1), Melek (2), Muhteşem (1), Ok (1), Su (2), Yiğit (1) İnsan (1)	10	12
İnsan Dışı Varlık Unsuru Olarak Köroğlu	Ağrı Dağı (1), Akarsu (1), Aslan (1), At (2), Ateş (1), Bülbül (2), Cevap Şıkkı (1), Ceviz (1), Çınar Ağacı (1), Çita (1), Dağ (1), Ev (1), Gökyüzü (1), Güneş (1), Hava (1), Hilal (1), Karınca (2), Kartal (1), Müzik Kutusu (1), Ok (1), Rüzgâr (1), Saz (1), Su (1), Şiir (1), Tohum (1), Yıldız (2), Tek Ayağı Kopmuş At (1),	28	31
Kahraman/Korkusuz Unsur Olarak Köroğlu	Adalet (1), Akıl (1), Alp (1), Asker (1), Aslan (17), At (1), Ateş (4), Atmaca (1), Cengâver (1), Cesaretli Biri (1), Çakı (1), Çelik (3), Dağ (4), Demir (2), Destan (2),	59	102

	Doktor (1), Efe (1), Efsane (2), Gerçek Kahraman (1), Güneş (1), Halk Ozanı (1), Hayal (1), İnsanların Yaşama Umudu (1), İntikam (1), İntikam Filmi (1), İntikamcı (1), Jokey (1), Kahraman (9), Kartal (1), Keskin Kılıç (1), Kılıç (4), Koca Yürekli Yiğit (1), Koç (1), Korkusuz Cengâver (1), Mangal (1), Mert (19), Mert Bir Savaşçı (1), Mert Biri (1), Mert Kişi (1), Okyanus (1), Ormanların Kralı Aslan (1), Ozan (1), Ölümsüz (1), Parlayan Bir Yıldız (1), Savaşçı (3), Sevdiğine Değer Veren Biri (1), Silahşor (2), Soba (1), Su (1), Süper Kahraman (1), Süpermen (1), Ulu Ağaç (1), Virüs Programı (1), Yağmur (1), Yenilmez (1), Yiğit (3), Yiğit Bir Adam (1), Yiğit Bir İnsan (1), Yürekli Biri (1)		
Kişi Unsuru Olarak Köroğlu	Adam (1), Anne (1), Baba (2), Babam (2), Babası (1), Deli (1), Kral (1), Paşa (1), Sakar Bir Adam (1), Sihirbaz (1),	10	12
Koruyucu Unsur Olarak Köroğlu	Adalet (1), Ağaç (1), Güneş (2), Kızılay (1), Merhametli Biri (1), Robin Hood (1)	6	7
Meslek Unsuru Olarak Köroğlu	Çiftçi (1), Kâşif (1), Şair (1), Şarkıcı (1), Tarih Yazarı (1), Veteriner (2), Yazar (1)	7	8
Soyut Kavram/Nesne Unsuru Olarak Köroğlu	Lakap (1), Metafor (2), Nefes (1), Nesil (1), Sonsuzluk (1), Tarih (1)	6	7

Tablo 3, çalışma grubunda yer alan öğrencilerin Köroğlu karakterine yönelik geliştirdikleri metafor ve gerekçe analizinin ardından oluşan tematik dağılımı göstermektedir. Yapılan incelemelerin ve analizlerin sonucunda 12 tema oluşmuştur. Oluşan tematik dağılım incelendiğinde, geliştirilen metaforların en fazla “Kahraman / Korkusuz Unsur Olarak Köroğlu” (Farklı metafor frekansı: 59 / Toplam metafor frekansı: 102) teması altında toplandığı görülmektedir. Bu temanın ardından sırasıyla “İnsan Dışı Varlık Olarak Köroğlu” (Farklı metafor frekansı: 28 / Toplam metafor frekansı: 31) ve “Bilge Olarak Köroğlu” (Farklı metafor frekansı: 18 / Toplam metafor frekansı: 24) temaları gelmektedir. En az tematik dağılım ise “Hilekâr Karakter Olarak Köroğlu” (Farklı metafor frekansı: 2 / Toplam metafor frekansı: 2) teması altında olmuştur. Ortaokul öğrencilerinin Köroğlu karakterine

yönelik geliştirdikleri birtakım metafor, gerekçe ve öğrenci kodları tematik bazda aşağıda sunulmaktadır:

- Adalet Sağlayan Unsur Olarak Köroğlu

Köroğlu **beyaz güvercin** gibidir. Çünkü barış içinde yaşamayı, dostluğu sever. (5E17)

Köroğlu **yargıç** gibidir. Çünkü halka adalet dağıtır. (6K34)

Köroğlu **terazi** gibidir. Çünkü O herkese adaletli davranır. (7K5)

Köroğlu **adalet** gibidir. Çünkü O haksızlığı sevmez. Her şeyin dengede olmasını ister. (8E25)

- Bilge Olarak Köroğlu

Köroğlu **Ayşe öğretmen** gibidir. Çünkü O da her şeyi bilir. (5K7)

Köroğlu **bilgin** gibidir. Çünkü O birçok şey bilir. (6E6)

Köroğlu **internet** gibidir. Çünkü O her şeyi bilir. (7K9)

Köroğlu **güneş** gibidir. Çünkü Bolu Beyine karşı herkesi aydınlatmıştır. (8K19)

- Bilgi Kaynağı Olarak Köroğlu

Köroğlu **kitap** gibidir. Çünkü Onda her şey var. (5K6)

Köroğlu **kitap** gibidir. Çünkü yıllar önce yaşanmasına rağmen konuşulur, unutulmaz. (6E23)

Köroğlu **projektör** gibidir. Çünkü geçmişimizi aydınlatır. (7E9)

Köroğlu **güneş** gibidir. Çünkü Türk milletini aydınlatır. (8K3)

- Güç Unsuru Olarak Köroğlu

Köroğlu **demir** gibidir. Çünkü sağlam ve güçlüdür. (5E14)

Köroğlu **ağrı kesici** gibidir. Çünkü O her şeye çözüm olur. (6K20)

Köroğlu **depresyon** gibidir. Çünkü her şeyi yıkar geçer. (7E24)

Köroğlu **kapı** gibidir. Çünkü O çok güçlü bir karakterdir. (8K5)

- Hilekâr Karakter Olarak Köroğlu

Köroğlu **tülki** gibidir. Çünkü çok kurnazdır. (6K31)

Köroğlu **sihirbaz** gibidir. Çünkü O bazen hile yapar. (8K13)

- İdeal İnsan Tipi Olarak Köroğlu

Köroğlu su gibidir. Çünkü içi dışı birdir. (5K2)

Köroğlu yiğit gibidir. Çünkü çok merhametlidir. (6E3)

Köroğlu ok gibidir. Çünkü O yolundan şaşmaz. (7K30)

Köroğlu insan gibidir. Çünkü O iyi biridir. (8E26)

- İnsan Dışı Varlık Olarak Köroğlu

Köroğlu yıldız gibidir. Çünkü O çok ünlüdür. (5K19)

Köroğlu hava gibidir. Çünkü bir vardır bir yoktur. (6E15)

Köroğlu ceviz gibidir. Çünkü dışı sert ama içinde çok iyi bir insandır. (7E16)

Köroğlu çınar ağacı gibidir. Çünkü hikâyesi ağacın köklerine benzer. Tüm dünyaya yayılmıştır ve gölgesi ile herkese yardım eder. (8K33)

- Kahraman / Korkusuz Unsur Olarak Köroğlu

Köroğlu alp gibidir. Çünkü O yiğit, kahraman ve çok iyi biridir. (5E26)

Köroğlu aslan gibidir. Çünkü O Bolu beyine karşı gelecek kadar cesur ve askerlerini yenecek kadar güçlüdür. (6K22)

Köroğlu korkusuz cengâver gibidir. Çünkü gözünü bile kırpmadan babasının intikamını almıştır. (7E7)

Köroğlu keskin kılıç gibidir. Çünkü düşmanlarını yener. (8K9)

- Kişi Unsuru Olarak Köroğlu

Köroğlu sihirbaz gibidir. Çünkü O cılız atı küheylana çevirmiştir. (5E13)

Köroğlu anne gibidir. Çünkü çok iyi kalplidir. (6K10)

Köroğlu baba gibidir. Çünkü herkes ondan yardım ister. (7E18)

Köroğlu kral gibidir. Çünkü kral biridir. (8E23)

- Koruyucu Unsur Olarak Köroğlu

Köroğlu ağaç gibidir. Çünkü O yardımseverdir. (5E5)

Köroğlu güneş gibidir. Çünkü içimizi ısıtır. (6K2)

Köroğlu Robin Hood gibidir. Çünkü O herkese yardım eder. (7E2)

Köroğlu Kızılay gibidir. Çünkü O yardım etmeyi sever. (8K16)

- Meslek Unsuru Olarak Köroğlu

Köroğlu **veteriner** gibidir. Çünkü atlar ile ilgili her şeyi bilir. (5K4)

Köroğlu **şarkıcı** gibidir. Çünkü sesi çok güzeldir. (6E18)

Köroğlu **tarih yazarı** gibidir. Çünkü O kendi tarihini yazmıştır. (7K18)

Köroğlu **kâşif** gibidir. Çünkü birden fazla bölgeyi gezmiştir. (8K21)

- Soyut Kavram / Nesne Olarak Köroğlu

Köroğlu **nefes** gibidir. Çünkü nefes alınmazsa kimse yaşayamaz. (6E10)

Köroğlu **metafor** gibidir. Çünkü metafor gibi Köroğlu da benim için yeni bir şeydir. (7K21)

Köroğlu **nesil** gibidir. Çünkü Köroğlu ve destanı yıllardır varlığını korumuş ve koruyacağını da düşünüyorum. Bu yüzden nesile benzettim. (8K22)

Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan “Ortaokul öğrencilerinin Köroğlu karakterine ilişkin oluşan temaların sınıf düzeyindeki dağılımı nasıldır?” soruna yönelik elde edilen bulgulardan hareketle oluşan dağılım Tablo 4’te gösterilmektedir.

Tablo 4.

Köroğlu Karakterine İlişkin Oluşan Temaların Öğrenci Sınıf Düzeyindeki Dağılımı

Temalar	5. Sınıf		6. Sınıf		7. Sınıf		8. Sınıf	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Adalet Sağlayan Unsur Olarak Köroğlu	2	15,4	5	38,4	3	23,1	3	23,1
Bilge Olarak Köroğlu	2	8,5	10	41,7	6	24,9	6	24,9
Bilgi Kaynağı Olarak Köroğlu	1	12,5	1	12,5	4	50	2	25
Güç Unsuru Olarak Köroğlu	5	25	5	25	4	20	6	30
Hilekâr Karakter Olarak Köroğlu	0	0	1	50	0	0	1	50
İdeal İnsan Tipi Olarak Köroğlu	3	24,9	5	41,8	3	24,9	1	8,4
İnsan Dışı Varlık Unsuru Olarak Köroğlu	12	38,7	4	12,9	11	35,5	4	12,9
Kahraman/Korkusuz Unsur Olarak Köroğlu	21	20,5	22	21,5	18	17,8	41	40,2
Kişi Unsuru Olarak Köroğlu	3	24,9	5	41,8	3	24,9	1	8,4
Koruyucu Unsur Olarak Köroğlu	1	14,5	2	28,5	2	28,5	2	28,5
Meslek Unsuru Olarak Köroğlu	1	12,5	3	37,5	2	25	2	25
Soyut Kavram/Nesne Unsuru Olarak Köroğlu	0	0	1	14,4	4	57,1	2	28,5
Toplam	51	20,8	64	26,0	60	24,4	71	28,8

Tablo 4, ortaokul öğrencilerinin Köroğlu karakterine ilişkin geliştirdiği metaforların incelenmesi sonucu şekillenen temaların öğrenci sınıf düzeyleri bağlamındaki dağılımını sunmaktadır. Tablodaki sayısal verilerin dağılımına dikkat edildiğinde, en fazla metaforu 8. Sınıf öğrencilerinin (f: 71), en az metaforu ise 5. Sınıf öğrencilerinin (f: 51) geliştirdiği görülmektedir. Tabloda yer alan tema-sınıf dağılımına bakıldığında 5. Sınıf öğrencilerinin en fazla “Kahraman / Korkusuz Unsur Olarak Köroğlu” (f: 21) teması, en az ise “Bilgi Kaynağı Olarak Köroğlu”, “Koruyucu Unsur Olarak Köroğlu”, “Meslek unsuru Olarak Köroğlu” (f: 1) temaları altında metafor geliştirdiği anlaşılmaktadır. 5. Sınıf öğrencilerinin “Hilekâr Karakter Olarak Köroğlu” ve “Soyut Kavram / Nesne unsuru Olarak Köroğlu” (f: 0) temalarında hiç metafor geliştirmedikleri görülmektedir. 6. Sınıf öğrencilerinin tema-metafor dağılımı incelendiğinde, en fazla metaforun “Kahraman / Korkusuz Unsur Olarak Köroğlu” (f: 22) teması, en az metafor-tema dağılımının ise “Bilgi Kaynağı Olarak Köroğlu”, “Hilekâr Karakter Olarak Köroğlu” ve “Soyut Kavram / Nesne unsuru Olarak Köroğlu” (f: 1) temaları altında olduğu anlaşılmaktadır. 7. Sınıf öğrencilerden elde edilen metaforların tematik dağılımına sonucunda, en fazla metaforun “Kahraman / Korkusuz Unsur Olarak Köroğlu” (f: 18) teması, en az metaforun “Koruyucu Unsur Olarak Köroğlu” ve “Meslek unsuru Olarak Köroğlu” (f: 2) temaları altında toplandığı tespit edilmiştir. 7. Sınıf öğrencilerinin “Hilekâr Karakter Olarak Köroğlu” (f: 0) teması altında ise herhangi bir metafor geliştirmedikleri görülmektedir. En fazla metafor geliştiren sınıf düzeyi olan 8. Sınıfların metafor-tema verilerine bakıldığında, en fazla metaforun “Kahraman / Korkusuz Unsur Olarak Köroğlu” (f: 41) teması, en az metaforun ise “Hilekâr Karakter Olarak Köroğlu”, “İdeal İnsan Tipi Olarak Köroğlu” ve “Kişi unsuru Olarak Köroğlu” (f: 1) temaları altında geliştirildiği anlaşılmaktadır.

Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Ortaokul öğrencilerinin Köroğlu karakterine yönelik geliştirdikleri metaforların irdelenmesi sonucunda oluşan temaların katılımcı cinsiyetlerine göre dağılımı Tablo 5’te sunulmaktadır.

Tablo 5.

Köroğlu Karakterine İlişkin Oluşan Temaların Katılımcı Cinsiyetine Göre Dağılımı

Temalar	f	Kız		Erkek	
		f	%	f	%
Adalet Sağlayan Unsur Olarak Köroğlu	13	9	69,3	4	30,7
Bilge Olarak Köroğlu	24	20	83,3	4	16,6
Bilgi Kaynağı Olarak Köroğlu	8	6	75	2	25
Güç unsuru Olarak Köroğlu	20	8	40	12	60
Hilekâr Karakter Olarak Köroğlu	2	2	100	0	0
İdeal İnsan Tipi Olarak Köroğlu	12	7	58,3	5	41,7

İnsan Dışı Varlık Unsuru Olarak Köroğlu	31	13	42	18	58
Kahraman/Korkusuz Unsur Olarak Köroğlu	102	46	45	56	55
Kişi Unsuru Olarak Köroğlu	12	4	33,3	8	66,7
Koruyucu Unsur Olarak Köroğlu	7	5	71,4	2	28,6
Meslek Unsuru Olarak Köroğlu	8	6	75	2	25
Soyut Kavram/Nesne Unsuru Olarak Köroğlu	7	4	57,1	3	42,9
Toplam	246	130	52,8	116	47,2

Tablo 5’te, çalışma grubunda yer alan ortaokul öğrencilerinin Köroğlu karakterine ilişkin geliştirdikleri metaforların analizinden hareketle oluşan temaların cinsiyete göre dağılımı ayrıntılı bir şekilde gösterilmektedir. Tabloda, kız ve erkek öğrencilerin ifade ettikleri metaforların hangi temalar altında toplandığı sayısal olarak aktarılmaktadır. Elde edilen bu veriler incelendiğinde, kız öğrencilerin (f: 130) erkek öğrencilere (f: 116) oranla daha fazla metafor geliştirdikleri anlaşılmaktadır. Bu bulguya ek olarak, kız öğrencilerin geliştirdikleri metaforların en fazla “Kahraman / Korkusuz Unsur Olarak Köroğlu” (f: 46) teması, en az ise “Hilekâr Karakter Olarak Köroğlu” (f: 2) teması altında toplandıkları görülmektedir. Erkek öğrencilerin geliştirdikleri metaforların sayısal değerlerine dikkat edildiğinde ise en fazla “Kahraman / Korkusuz Unsur Olarak Köroğlu” (f: 56) teması, en az da “Bilgi Kaynağı Olarak Köroğlu”, “Koruyucu Unsur Olarak Köroğlu” ve “Meslek Unsuru Olarak Köroğlu” (f: 2) temaları altında toplandığı anlaşılmaktadır.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada, Hem Türklerin vatan yaptıkları topraklarda ve hem de Türkler ile sosyal, iktisadi, askeri, hukuki, dini vb. gibi birçok noktada kültürel etkileşim içerisinde bulunan toplulukların yaşam sürdürdükleri yurtlarda uzun yıllar çok geniş bir coğrafyada varlığını sürdüren Köroğlu Destanı’nın ana karakteri olan Köroğlu’na ilişkin tespitlerde bulunulmaya çalışılmıştır. Bu temel hedefi gerçekleştirmek amacıyla araştırmaya, gönüllülük esas alınarak 253 ortaokul öğrencisi dâhil edilmiştir. Katılım sağlayan öğrencilerden Köroğlu karakterine yönelik zihinlerinde oluşan şemayı metafor geliştirmek suretiyle ifade etmeleri istenmiştir. Yapılan metafor çalışmasından elde edilen bulgulardan hareketle araştırmacı birtakım sonuçlara ulaşmıştır. Yapılan analizlerin ardından oluşan sonuçlar şu şekilde ifade edilebilir:

Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan 253 ortaokul öğrencisinden 139’u farklı olmak üzere toplam 246 metafor-gerekçe elde edilmiştir. 6 öğrenci metafor-gerekçe uyumsuzluğu, 1 öğrenci ise geliştirdiği metafora gerekçe yazmaması nedeniyle çalışmadan çıkarılmıştır. Araştırmanın temel veri setini oluşturan bu 246 metafordan en fazla tekrar edilen metaforun “Aslan” (f:19) metaforu olduğu, bu metaforu ise “Kahraman” (f: 13) ve “Güneş” (f: 6) metaforlarının takip ettiği tespit edilmiştir. Metafor tekrar sıklığı listesine genel anlamda bakıldığında ilk sıralarda yer alan

metaforların anlamsal olarak kişiye olumlu izlenim verdiği dolayısıyla bu bağlamda da ortaokul öğrencilerinin Koroğlu'ya yönelik olumlu bir tutum içerisinde oldukları ifade edilebilir. Alan yazın incelendiğinde Koroğlu karakterine ilişkin algı ve tutum tespiti yapan herhangi bir çalışmaya rastlanmasa da Türk dünyası özelinde düşünüldüğünde önemli bir yere sahip olan şahsiyetlere ilişkin tutum ve davranışların tespitini amaçlayan çalışmalardan benzer sonuçlar elde eden araştırmaların olduğu görülmektedir. Bu araştırmalardan biri Faiz ve Avcı Karasu'nun (2019) ortaya koyduğu çalışmadır. Araştırmacılar, 5. 6. 7. Sınıf öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Öğretim Programı'nda yer verilen değerleri tarihteki hangi kahramanlara yüklediklerini tespit etmeyi amaçladıkları çalışmalarında birtakım değerleri tarihi şahsiyetlere ile eşleştirmelerini istemişlerdir. Araştırmalarının sonucunda, "Adalet" dendiğinde en fazla "Mustafa Kemal Atatürk ve Hz. Muhammed" isimlerini, "Bağımsızlık" dendiğinde "Mustafa Kemal Atatürk" ismini, "Barış" dendiğinde "Mustafa Kemal Atatürk ve Hz. Muhammed" isimlerinin, "Bilimsellik" dendiğinde "Aziz Sancar ve İbn-i Sina" isimlerinin, "Çalışkanlık" dendiğinde "Mustafa Kemal Atatürk" isminin, "Dürüstlük" dendiğinde "Mustafa Kemal Atatürk ve Hz. Muhammed" isimlerinin ilişkilendirildiği görülmektedir.

Bir başka araştırmada Gündüz ve Ocak (2016), üniversite öğrencilerinin Hoca Ahmet Yesevi'ye ilişkin algılarını ortaya çıkarmaya çalışmıştır. Bu amaç doğrultusunda araştırmalarına 217 üniversite öğrencisini dâhil etmişlerdir. Yapılan algısal tespit çalışmasının sonucunda, katılımcıların %53'ünün Hoca Ahmet Yesevi'yi Kazakların milli lideri olarak gördüğünü, %62,2 oranında da Türk Dünyasının birliğine katkı sağlayacağına inandığını belirtmiştir. Hoca Ahmet Yesevi'ye yönelik algının tespitini amaçlayan başka bir çalışmada Kılcan vd. (2017) tarafından gerçekleştirilmiştir. Araştırmacıların ortaya koyduğu bu çalışmaya 237 ortaokul öğrencisi katılım sağlamış ve Hoca Ahmet Yesevi hakkındaki algılarını metafor kullanarak ifade etmişlerdir. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre çalışma grubunda yer alan öğrenciler toplam 47 metafor geliştirmiş olup en fazla tekrar edilen metaforların sırasıyla "Kitap" (f: 37), "Mum Işığı" (f: 9) ve "Güneş" (f: 7) olduğu tespit edilmiştir. Ungan vd.'nin (2017), 94 ortaokul öğrencisi üzerinden yürüttüğü ve ortaokul öğrencilerinin Nasreddin Hoca algılarını tespit etmeyi hedefleri araştırmalarında, Nasreddin Hoca'ya ilişkin "Kahramanlık" teması altında "Kahraman" metaforunu, "Bilgelik" teması altında da "Akıllı Biri" ve "Bilge" metaforlarını geliştirdikleri anlaşılmaktadır.

Benzer diğer bir sonuca, Duran (2012), 172 beşinci sınıf öğrencisinin katılımıyla ilköğretim öğrencilerinin Nasreddin Hoca ve Keloğlan'a yönelik algı ve bilgilerini tespit etmeyi amaçladığı çalışmasında ulaşmıştır. Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin %42'si Nasreddin Hoca'yı "Bilgili" görürken %31'i de "Zeki" olarak ifade etmektedir. Keloğlan'a ilişkin algıya bakıldığında, katılım sağlayanların %52'si Keloğlan karakterini "Akıllı", %21'i de "Cesur" olarak ilişkilendirmiştir. Türk büyüklerine ilişkin yapılan algı çalışmalarından bir diğeri de Batur ve Özcan'ın

(2019) gerçekleştirdiği çalışmadır. Dede Korkut karakterine yönelik algının tespitini amaçlayan bu çalışmada, 225 öğrencinin 107 farklı metafor geliştirdiği görülmüştür. Geliştirilen metaforların sıklığına bakıldığında ise en fazla “Bilge” (f: 42) metaforunun geliştirildiği anlaşılmaktadır.

Araştırmaya dâhil edilen ortaokul öğrencilerinin Köroğlu karakterine ilişkin geliştirdikleri metaforlar ve gerekçeleri araştırmacı ve iki Türkçe eğitimi uzmanı tarafından irdelenmiş ve 12 tema altında toplanmıştır. Araştırmanın verilerinin analizlerinin sonucunda oluşan tematik dağılımda en fazla metaforun “Kahraman / Korkusuz Unsur Olarak Köroğlu” (f: 102) teması altında toplandığı tespit edilmiştir. En az dağılımın ise “Hilekâr Karakter Olarak Köroğlu” (f: 2) teması altında olduğu görülmüştür. İlgili literatürde yer alan ve tarihte önemli yer edenmiş şahsiyetlerin karakterine ilişkin algıların tespitini amaçlayan çalışmalar incelendiğinde birtakım benzer sonuçları elde eden çalışmaların varlığından bahsedilebilir. Bu bağlamda Urgan vd. (2017) tarafından yapılan çalışma örnek gösterilebilir. Araştırmacılar, Nasreddin Hoca karakterinin algısal tespitini yaptıkları çalışmalarında, verileri tematik olarak gruplandırmışlardır. Yapılan tematik gruplandırmada “Bilgelik” ve “Kahramanlık” temaları da yer verildiği görülmektedir. Köroğlu algısının tespitini amaçlayan bu araştırmadan elde edilen verilerin tematik dağılımına benzer bir diğer sonucu da Kılcan vd. (2017) elde etmiştir. İlgili çalışmada ortaokul öğrencilerinin Hoca Ahmet Yesevî algıları tematik olarak sınıflandırılmıştır. Katılımcıların Hoca Ahmet Yesevî hakkında geliştirdikleri metaforların sonucunda oluşan tematik dağılımda “Bilgi Sağlayan/Öğüt Veren” temasına da yer verildiği anlaşılmaktadır. Ayrıca Batur ve Özcan’ın (2019) yaptığı çalışma sonucunda oluşan tematik dağılımda da benzer sonuç elde edilmiştir. Araştırmacılar, ortaokul öğrencilerinin Dede Korkut algılarını geliştirdikleri metaforlar yardımıyla tespit etmeyi amaçlamışlardır. Bu çalışmanın sonucunda oluşan tematik dağılımda da, “Bilge Olarak Dede Korkut”, “Bilgi Kaynağı Olarak Köroğlu”, “Kişi Olarak Köroğlu”, “Kahraman/Korkusuz Unsur Olarak Dede Korkut” gibi temaların benzerlik gösterdiği görülmektedir.

Araştırmaya, 5. Sınıf düzeyinde 50 öğrenci, 6. Sınıf düzeyinde 64 öğrenci, 7. Sınıf düzeyinde 60 öğrenci ve 8. Sınıf düzeyinde ise 71 öğrenci katılım sağlamıştır. Katılım sağlayan 5. Sınıf öğrencileri en fazla “Kahraman / Korkusuz Unsur Olarak Köroğlu” (f: 21) teması, en az ise “Bilgi Kaynağı Olarak Köroğlu”, “Koruyucu Unsur Olarak Köroğlu” ve “Meslek Unsuru Olarak Köroğlu” (f: 1) temaları altında metafor geliştirmişlerdir. 6. Sınıf öğrencileri de en fazla “Kahraman / Korkusuz Unsur Olarak Köroğlu” (f: 22) teması altında metafor geliştirmişlerdir. 6. Sınıf öğrencileri en az metaforu “Bilgi Kaynağı Olarak Köroğlu”, “Hilekâr Karakter Olarak Köroğlu” ve “Soyut Kavram / Nesne Unsuru Olarak Köroğlu” temaları altında ifade etmişlerdir. 7. Sınıf öğrencilerinin geliştirdikleri metaforların tematik dağılımında, en fazla “Kahraman / Korkusuz Unsur Olarak Köroğlu” (f: 18) teması, en az ise “Koruyucu Unsur Olarak Köroğlu” ve “Meslek Unsuru Olarak Köroğlu” (f: 2) temalarında gruplaşma olduğu sonucuna ulaşılmıştır. En fazla metafor

geliştiren sınıf düzeyi olan 8. Sınıf düzeyindeki öğrencilerin metafor-tema dağılımı incelendiğinde, en fazla “Kahraman / Korkusuz Unsur Olarak Köroğlu” (f: 41) teması altında metafor geliştirdikleri görülmektedir. En az metafor-tema dağılımı ise “Hilekâr Karakter Olarak Köroğlu”, “İdeal İnsan Tipi Olarak Köroğlu” ve “Kişi Unsuru Olarak Köroğlu” (f: 1) temalarında olduğu tespit edilmiştir. Alan yazın irdelendiğinde, araştırmadan elde edilen bu sonuca birebir benzerlik gösteren bir çalışma olmadığı görülmüştür. Ancak oluşan temaların sınıf düzeyinde de analiz edilmesi noktasında tematik dağılım yapan sadece bir çalışmaya rastlanmıştır. İlgili bu çalışmada, Batur ve Özcan (2019) araştırmalarına katılan ortaokul öğrencilerini sınıf düzeylerine göre analiz etmiş ve Dede Korkut karakterine yönelik geliştirilen metaforların, 5. Sınıf düzeyinde en fazla “Bilge Olarak Köroğlu” (f: 34), 6. Sınıf düzeyinde “Bilgi Kaynağı Olarak Dede Korkut” (f: 20), 7. Sınıf düzeyinde “Bilge Olarak Dede Korkut” (f: 16) ve 8. Sınıf düzeyinde de “Bilge Olarak Dede Korkut” temaları altında toplandığı görülmüştür.

Araştırmaya katılım sağlayan ortaokul öğrencilerinin Köroğlu karakterine ilişkin geliştirdikleri metafor-tema dağılımı katılımcı cinsiyeti değişkenine göre incelendiğinde, çalışmaya 130 kız, 116 da erkek öğrencinin dâhil olduğu görülmektedir. Köroğlu karakterine ilişkin metafor-gereke üreten hem kız (f: 46) hem de erkek öğrencilerin (f: 56) geliştirdikleri metaforlar en fazla “Kahraman / Korkusuz Unsur Olarak Köroğlu” teması altında toplanmıştır. Kız öğrencilerin geliştirdikleri metaforların en az “Hilekâr Karakter Olarak Köroğlu” (f: 2) teması, erkek öğrencilerin geliştirdikleri metaforların ise en az “Bilgi Kaynağı Olarak Köroğlu”, “Koruyucu Unsur Olarak Köroğlu” ve “Meslek Unsuru Olarak Köroğlu” (f: 2) temaları altında toplandığı sonucuna ulaşılmıştır. İlgili literatür tarandığında, tarihi ve edebi şahsiyetlere ilişkin öğrencilerin geliştirdikleri metaforlar sonucu oluşan temaların katılımcıların cinsiyetine göre dağılımını analiz eden bir çalışmaya rastlanmıştır. Temaların katılımcıların cinsiyetine göre analizinin yapıldığı bu çalışma, Batur ve Özcan’ın (93) ortaya koyduğu çalışmadır. Araştırmacıların çalışmalarından elde ettiği sonuca göre hem kız (f: 56) hem de erkek öğrencilerin (f: 41) Dede Korkut’a yönelik geliştirdikleri metaforlar en fazla “Bilge Olarak Dede Korkut” teması altında toplanmıştır. En az ise hem kız öğrencilerde (f: 6) hem de erkek öğrencilerde (f: 3) “Sevgi Unsuru Olarak Dede Korkut” teması altında toplandığı görülmüştür.

Ortaokul öğrencilerinin Köroğlu algısını metaforlar yolu ile tespit etmeyi amaçlayan bu araştırmadan elde edilen sonuçlardan hareketle katılım sağlayan öğrencilerin büyük çoğunluğunun Köroğlu karakterine ilişkin olumlu bir tutum besledikleri ve bu olumlu izlenimi de metaforlar yolu ile açıklayabildikleri ifade edilebilir.

Elde edilen sonuçlardan hareketle şu önerilerde bulunulabilir: Her kademeye yönelik öğrencilerin yakın çevrelerinden başlamak üzere yerel, ulusal ya da uluslararası düzeyde Türk kültürüne katkı sağlamış şahsiyetlerin hayatı, eserleri ve

Türk dünyasındaki yerlerine ilişkin bilgiler hem eğitim öğretim sürecinin içerisinde hem de okul dışı etkinlikler ile öğrencilere sunulmalı. Köroğlu destanı gibi Türk dünyası ve kültür coğrafyasına etki etmiş sözlü ve yazılı eserleri öğretim programları ve ders materyallerinin içerisine alınmak suretiyle öğretmenlerin ve öğrencilerin kullanımına sunulması gerektiği düşünülmektedir. Farklı şahsiyetlere yönelik metafor çalışmaları yapılabilir ve eğitim kademeleri arasındaki farklılaşmaya da bakılabilir. Öğrencilerin farklı ve eleştirel düşüncelerine olanak sağlaması sebebiyle metafor çalışmalarının eğitim araştırmalarında sıklıkla kullanılması gerektiği ifade edilebilir.

Kaynakça

- Akran Koç, S. (2021). Öğretmen adaylarının 'hibrit eğitim' kavramına ilişkin algılarının belirlenmesi: Bir metafor analizi çalışması. *International Journal of Humanities and Education*, 7(16), 432-463.
- Atik, A. D. (2020). Fen bilimleri öğretmen adaylarının uzaktan eğitim algısı: bir metafor analizi. *Uluslararası Eğitim Araştırmacıları Dergisi*, 3(2), 148-170.
- Ayvacı, H. Ş., Bülbül, S. & Bebek, G. (2021). Okul öncesi dönem çocuklarının çevre sorunları kavramına yönelik metaforik algıları ve görüşleri. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(1), 117-132. doi.org/10.52826/mcbuefd.922632
- Batur, Z. & Özcan, H. Z. (2019). Ortaokul öğrencilerinin dede korkut algıları: Metaforlar. *Dede Korkut Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, 8(19), 83-99. doi.org/10.25068/dedekorkut28
- Boratav, P. N. (2012). *Halk hikâyeleri ve halk hikâyeciliği*. Tarih Vakfı Yayınları.
- Çeyiz, S., Erbil, S. & Yılmazoğlu, H. C. (2021). Spor bilimleri alanında öğrenci olmak: Bir metafor çalışması. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 17(38), 5210-5227. doi.org/10.26466/opus.841871
- Çivril, H., Aruğaslan, E. & Özkara Özaydın, B. (2018). Uzaktan eğitim öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik algıları: Bir metafor analizi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 8(1), 39-59. doi.org/10.17943/etku.310168
- Çokyaman, M. & Ünal, M. (2021). Öğrenci ve öğretmenlerin covid-19 salgını dönemindeki uzaktan eğitim algısı: Bir metafor analizi. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 18, 1684-1715. doi.org/10.26466/opus.913396
- Duran, E. (2012). İlköğretim beşinci sınıf öğrencilerinin Nasreddin Hoca ve Keloğlan'a ilişkin bilgi ve algı düzeylerinin belirlenmesi. *Turkish Studies*, 7(2), 371-384.

- Ekici, M. (2004). *Türk dünyasında Köroğlu (ilk kol) inceleme ve metinler*. Akçağ Yayınları.
- Elçin, Ş. (1981). *Türk halk edebiyatına giriş*. Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Faiz, M. & Avcı Karasu, E. (2019). Tarihi kahramanların değerler eğitiminde rol model olarak kullanılmasına ilişkin ortaokul öğrencilerinin algıları. *YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(1), 694-724. 10.23891/efdyyu.2019.138
- Gündüz, S. & Ocak, A. (2016). Üniversite öğrencilerinin Yesevî algısı. *Turkish Studies*, 11(18), 249-260. doi.org/10.7827/TurkishStudies.10075
- Gürel, D. (2021). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarına göre ‘siyasi iktidar’: Bir metafor çalışması. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 10(4), 3475-3495. 10.15869/itobiad.960652
- Karakoç, E. & Akyol, H. (2022). Anadolu lisesi öğrencilerinin ‘müzik dinlemek’ ve ‘şarkı söylemek’ kavramlarına ilişkin algıları: Metafor analizi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, 12, 211-230. doi.org/10.21733/ibad.993181
- Kılcan, B., Akbaba, B. & Gülbudak, B. (2017). Altıncı ve yedinci sınıf öğrencilerinin hoca Ahmed Yesevî algıları. *Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 549-564. doi.org/10.7596/taksad.v6i2.809
- Köşker, H. (2021). Ahlat halkının ahlat ve turizm kavramına yönelik metaforik algıları. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 53, 419-438. doi.org/10.53568/yyusbed.1003700
- Miles, M. & Huberman, M. (1994). *Qualitative data analysis: An expended sourcebook*. SAGE Publications.
- Oğuz, Ö. (2004). Destan Tanımı ve Eski Türk Destanları. *Milli Folklor*, 16(62), 5-7.
- Onwuegbuzie, A. J., & Collins, K. M. T. (2007). A typology of mixed methods sampling designs in social science research. *The Qualitative Report*, 12(2), 281-316. 10.46743/2160-3715/2007.1638
- Rose, P., Beeby, J. & Parker, D. (1995). Academic rigour in the lived experience of researchers using phenomenological methods in nursing. *Journal of Advanced Nursing*, 1123-1129. doi.org/10.1046/J.1365-2648.1995.21061123.X
- Turhan Tuna, S. (2014). Yabancılarla Türkçe öğretiminde Türk halk edebiyatı metinleri kullanımı: Oğuz Kağan destanı örneği. *Turkish Studies*, 9(3), 1481-1497. http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.6316
- Ungan, S., Cevher, T. Y. & Kurt, E. (2017). Ortaokul öğrencilerinin Nasreddin Hoca ile ilgili algılarının belirlenmesi. *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(1), 179-188.

- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, N. (2009). Türk destancılık geleneği. *Modern Türklük Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 7-15.

Extended Abstract

Nations have continued to produce and develop different genres in both written and oral literature from the moment they appeared on the stage of history until the last moment of their existence. One of these literary genres through which they convey their emotions, religious beliefs, lifestyles, cultural motifs, social and economic codes is the epic. Many Turkish epics that emerged in different periods and geographies have been recognized as a common cultural element in all Turkic lands. Ekici (2004) states that some of these epics, which have become a common cultural product among Turks, have taken the form of writing in different historical periods, some of them coexist in both written and oral formats, and some of them are kept alive only in oral tradition and continue their existence until today. Emphasizing that the best example among the epics that have been transferred to writing is the Oghuz Khan epic, Ekici states that Dede Korkut stories can be given as an example to the products that have survived both in written and oral form, and that the Kyrgyz Manas Epic and the Köroğlu Epic, which has survived in almost all Turkish homelands, can be given as examples to the works that have taken place only in oral culture. In this context, the Köroğlu Epic, which is known in almost all Turkish communities and cultural geography and has different versions spread over a very wide geography, is discussed in this study.

In this study, which aims to reveal the perceptions of secondary school students about Köroğlu character by examining the metaphors and justifications developed by secondary school students, phenomenological design, one of the qualitative research methods, was used as a methodological design. Qualitative research designs, which are frequently preferred by researchers working in the field of social sciences, can be expressed as methodological approaches that put the individual at the center and aim to reveal the perceptions and vital experiences of the individual. One of the methods aiming to determine the vital experiences and perceptions of the individual is the phenomenological design, which is also referred to as phenomenology in the literature. A total of 253 middle school students, 134 girls and 119 boys, participated in the study. The sample of the study was determined according to convenience sampling, which is one of the non-random sampling methods. The grade level distribution of these 253 participating students is as follows: 55 students in 5th grade, 64 students in 6th grade, 60 students in 7th grade and 74 students in 8th grade.

As a data collection tool within the scope of the research, the participants were given 10 minutes and asked to fill in the statement "Köroğlu is like.... Because ..." statement. After the participants completed the worksheets, the researcher collected the data back. After data collection, the data analysis phase started. The data analysis phase was carried out in four steps. The researcher first computerized the metaphors written by the students who participated in the study and transferred them to an Excel file. Then, he proceeded to the naming stage, which is the first step of the analysis process. In the second stage, metaphors were eliminated and refined. At this point, the researcher identified responses with inconsistent metaphors and justifications or responses without justifications and excluded 7 metaphors and justifications from the data analysis process. He did not include these data in the evaluation in any way. In the third stage of data analysis, the data (metaphors) obtained from the study group were divided into themes. In the thematic separation of the developed metaphors, the focus was on the justifications rather than the metaphors written by the students. As a result of thematic decomposition, 246 metaphors and their justifications were grouped under 12 themes. In the last stage of the data analysis process, the researcher tested the validity and reliability of the data obtained. The researcher applied the Miles and Huberman (1994) formula to ensure the reliability of the study. As a result of the calculations, it was determined that the reliability was $(238 / (238 + 8) \times 100 = 96.7\%)$.

Among these 246 metaphors that constitute the basic data set of the study, the most repeated metaphor was "Lion" (f: 19), followed by "Hero" (f: 13) and "Sun" (f: 6). The metaphors and justifications developed by the middle school students included in the study about Köroğlu character were analyzed by the researcher and two Turkish education experts and collected under 12 themes. In the thematic distribution formed as a result of the analysis of the data of the research, it was determined that the most metaphors were collected under the theme of "Köroğlu as a Hero / Fearless Element" (f: 102). The least distribution was seen under the theme of "Köroğlu as a Deceitful Character" (f: 2). When the metaphor-theme distribution of the secondary school students who participated in the study about Köroğlu character is analyzed according to the participant gender variable, it is seen that 130 female and 116 male students participated in the study. The metaphors developed by both female (f: 46) and male students (f: 56) who produced metaphor-reasons for Köroğlu character were mostly gathered under the theme of "Köroğlu as a Hero / Fearless Element". It was concluded that the metaphors developed by female students were gathered under the theme of "Köroğlu as a Deceitful Character" (f: 2), and the metaphors developed by male students were gathered under the themes of "Köroğlu as a Source of Knowledge", "Köroğlu as a Protective Element" and "Köroğlu as a Professional Element" (f: 2).